

CONTORNA ECONÓMICA

II. CONTORNA ECONÓMICA

II.1. O CONTEXTO INTERNACIONAL

A evolución da economía mundial está marcada polo endurecemento da política monetaria, como consecuencia da inflación. Aínda que a inflación xeral diminuíu a nivel mundial, a inflación subxacente segue en niveis elevados. O ritmo do endurecemento foise reducindo nos últimos meses mais os seus efectos estanse a notar na actividade económica.

Nos últimos meses obsérvase unha desaceleración da economía mundial, principalmente pola perda de impulso da economía china, con problemas no sector inmobiliario.

As previsións máis recentes dos principais organismos internacionais: Fondo Monetario Internacional (FMI), Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económicos (OCDE) e Comisión Europea recollen un crecemento máis moderado da economía mundial no ano 2023 respecto ao ano anterior.

A economía mundial podería crecer no entorno do 3,0% nos anos 2023 e 2024 segundo o FMI. Entre os factores negativos que afectan ao crecemento mundial pódese destacar o endurecemento da política monetaria, o menor dinamismo da economía china e as tensións xeopolíticas coa guerra de Ucraína. En senso contrario, a fortaleza do mercado de traballo nas economías avanzadas e o dinamismo das economías emerxentes favorecerán o crecemento económico mundial.

Cadro 1. Previsións macroeconómicas

	FMI (xullo 2023)		Comisión Europea (setembro 2023) (2)		OCDE (setembro 2023)(1)	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
PIB Mundial	3,0	3,0	2,8	3,1	3,0	2,7
Área Euro	0,9	1,5	0,8	1,3	0,6	1,1
Francia	0,8	1,3	1,0	1,2	1,0	1,2
Alemaña	-0,3	1,3	-0,4	1,1	-0,2	0,9
Italia	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Portugal	1,0	1,7	2,4	1,8	2,5	1,5
España	2,5	2,0	2,2	1,9	2,3	1,9
Reino Unido	0,4	1,0	-0,2	1,0	0,3	0,8
Estados Unidos	1,8	1,0	1,4	1,0	2,2	1,3
Xapón	1,4	1,0	1,1	1,0	1,8	1,0
México	2,6	1,5	1,6	1,7	3,3	2,5
Brasil	2,1	1,2	1,0	1,3	3,2	1,7
China	5,2	4,5	5,5	4,7	5,1	4,6
India	6,1	6,3	5,6	6,6	6,3	6,0

(1) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 17 países. Na actualización de setembro non difunde as previsións para Portugal, polo que se consideran as previsións de xuño.

(2) A Comisión Europea, no mes de setembro, só actualiza as previsións dos países da Unión Europea. As previsións do resto de países corresponden ao mes de maio.

Nos seguintes parágrafos detállanse as previsións dispoñibles para os principais países da economía mundial e cos que mantemos relacións comerciais e que, polo tanto, teñen unha maior influencia na economía galega. Estes países son Estados Unidos, China, os principais da zona euro e Reino Unido. Para o seguimento dos países utilízanse principalmente os datos da OCDE, pois a súa actualización inclúe previsións para máis países que a Comisión Europea.

A economía da área do euro está a mostrar debilidade neste ano 2023. Aínda que se reduciron os problemas nas cadeas globais de valor, a industria manufactureira continúa desacelerándose. Os servizos rexistraron un bo comportamento na primeira metade do ano, principalmente o sector turístico, pero os datos máis recentes do índice de directores de compras (PMI) mostran un menor dinamismo. A previsión da OCDE é que a economía do euro creza un 0,6% en 2023 e un 1,1% no 2024. Estas estimacións son algo máis pesimistas que as da Comisión Europea, que apunta a un crecemento superior en dous décimas cada ano.

Alemaña é un dos países máis afectados polo shock de prezos da enerxía tras a guerra de Ucraína, uns prezos que continúan altos e inciden fortemente na industria electrotintensiva, cuxa debilidade se propaga ao sector servizos, polo que se prognostica un decrecemento económico en 2023, -0,2% segundo a OCDE. Para 2024 prevese unha recuperación do consumo e un crecemento do 0,9%. Francia crecerá un 1,0% no 2023 e un 1,2% en 2024; Italia mantería un crecemento débil nos dous anos, 0,8%. A economía española é a que mostraría un maior dinamismo, 2,3% en 2023 e 1,9% en 2024.

Todos os países da área do euro estanse a ver moi afectados pola inflación. Este ano 2023 segue unha senda descendente pola redución dos prezos enerxéticos, mais a inflación subxacente continúa en taxas moi alta. Ademais, a subida dos tipos de xuro para conter esta inflación está a afectar a fogares e empresas, o que prexudica a actividade económica. Na medida na que os prezos se moderen, a demanda externa se fortaleza e se reduzan as perturbacións na oferta, a economía europea crecerá con máis forza.

Estados Unidos mostra moita capacidade de resistencia malia subida dos tipos de xuro, axudado polo dinamismo do emprego e o aforro embalsado dos fogares que lles permitiu manter o consumo. Na medida que diminúa o aforro e unhas condicións financeiras máis estritas moderarase o crecemento económico. A OCDE prevé que a economía creza un 2,2% en 2023 e un 1,3% en 2024.

As previsións para Reino Unido apuntan un débil crecemento nos dous anos, 0,3% en 2023 e o 0,8% en 2024.

II.2. ECONOMÍA ESPAÑOLA

A economía española medrou un 5,8% en 2022. Mentres que o crecemento de 2021 foi motivado pola fortaleza da demanda interna, impulsada pola eliminación das restricións, no ano 2022 o crecemento foi equilibrado, cunha contribución de 2,9 puntos tanto da demanda interna como do sector exterior.

○ consumo privado medrou un 4,7% en 2022. A suba dos prezos provocou unha perda de poder adquisitivo dos fogares, o que se traduciu nunha moderación no consumo a finais do ano respecto ao ano anterior.

○ investimento veuse favorecido polo Plan de recuperación da Unión Europea, mais a lentitude na execución de ditos fondos minora o seu crecemento. Ademais, a incerteza sobre a situación xeopolítica e a escalada de prezos reduciron a confianza dos investidores.

○ sector exterior contribuíu con 2,9 puntos ao crecemento do PIB en 2022. As exportacións víronse favorecidas pola recuperación do sector turístico despois da eliminación das restricións pola crise sanitaria.

*Cadra II. ESPAÑA. Componentes do PIB polo vía da demanda. Índices de volume
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual*

	2021	2022	2022				2023	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	6,0	3,4	4,7	3,1	3,7	2,0	2,2	2,7
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	7,1	4,7	6,6	4,9	5,3	2,1	2,6	2,2
-Gasto en consumo final das AAPP	3,4	-0,2	0,0	-1,7	-0,6	1,6	1,2	4,1
Formación bruta de capital	9,4	1,4	5,4	3,3	0,8	-3,6	-1,9	1,0
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	6,6	2,9	4,9	3,1	3,0	0,7	1,3	2,3
Exportacións de bens e servizos	13,5	15,2	18,0	21,9	12,9	8,7	9,6	-0,8
Importacións de bens e servizos	14,9	7,0	12,2	9,8	6,5	0,1	1,9	-0,4
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	6,4	5,8	6,8	7,2	5,4	3,8	4,2	2,2

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

Desde o punto de vista da oferta, o sector servizos é o que mostra un maior dinamismo en 2022, principalmente o Comercio, transporte e hostalería, favorecido pola recuperación do turismo estranxeiro.

*Cadra III. ESPAÑA. Componentes do PIB polo vía da oferta. Índices de volume
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual*

	2021	2022	2022				2023	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	4,2	-19,8	-12,2	-20,7	-26,9	-19,3	-7,4	-1,9
Industria	5,4	2,6	1,6	3,6	3,2	1,8	4,4	1,1
- Industria manufacturera	13,1	4,4	6,5	6,0	3,1	2,4	5,3	2,3
Construción	-1,0	3,2	0,6	4,8	4,7	2,7	4,0	2,2
Servizos	6,8	8,0	9,0	9,5	7,6	5,9	5,1	3,0
Impostos netos sobre os produtos	10,0	4,1	8,8	6,1	2,6	-0,7	0,1	-0,8
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	6,4	5,8	6,8	7,2	5,4	3,8	4,2	2,2

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

No primeiro trimestre de 2023 mantívose o sólido crecemento da economía española, favorecido polo sector exterior, cun incremento do 9,6% das exportacións. Non obstante, no segundo trimestre o crecemento é dous puntos inferior, cunha redución das exportacións e das importacións..

O consumo dos fogares viuse limitado pola inflación e a subida dos tipos de xuro. Desde o cuarto trimestre de 2022 as taxas de crecemento sitúanse no entorno do 2%, inferior aos trimestres anteriores. O incremento dos prezos reduce o gasto real dos fogares.

Entre os indicadores de demanda, o índice de comercio polo miúdo deflactado rexistrou unha taxa do 0,7% en 2022 e estase recuperando neste ano, cun crecemento do 6,8% nos oito primeiros meses do ano.

Aumenta a matriculación de turismos no ano 2023 unha vez case emendada a redución de oferta polas disrupcións nas cadeas de subministración.

A redución na inversión en bens de equipo non compensa o incremento da inversión en construción. Os fondos europeos non están xerando o impacto na economía que se prevía nun primeiro momento.

A compravendas de vivenda diminúe nos sete primeiros meses do ano, o encarecemento da vivenda xunto coa subida do euribor condicionan o mercado inmobiliario; en senso contrario, a matriculación de vehículos de carga aumenta no que vai de ano.

Os principais organismos públicos e privados prevén unha desaceleración da actividade na segunda metade do ano 2023. O endurecemento das condicións financeiras afectará con máis intensidade aos axentes económicos, o impulso do turismo será menor e os prezos manteranse elevados.

Os principais organismos nacionais e internacionais elaboradores de previsións están a revisar ao alza respecto ao comezo do ano as súas estimacións de crecemento para o ano 2023 e á baixa para 2024. As últimas previsións internacionais son as da OCDE e a Comisión Europea (setembro), que prevén un crecemento do 2,3% e 2,2% respectivamente en 2023 e un 1,9% en 2024.

O Banco de España, nas súas proxeccións de setembro, estima un crecemento do 2,3% en 2023 e un 1,8% en 2024, co que mantén a súa previsión de xuño para 2023 e baixa en catro décimas a de 2024.

A estimación de consenso dos organismos privados, difundida en setembro por Funcas, prognostica un incremento do 2,2% en 2023 e do 1,8% en 2024.

Todos os organismos subliñan os riscos á baixa nas previsións de actividade e dunha menor redución da inflación.

O endurecemento da política monetaria afectará á economía nos próximos trimestres e o seu impacto pode ser máis intenso do previsto.

Respecto á inflación, a eliminación das medidas públicas tomadas para conter os prezos e o alza no prezo do petróleo poden supoñer un repunte da inflación no próximo ano.

As últimas previsións da OCDE e da Comisión Europea apuntan a un crecemento dos prezos no entorno do 3,5% en 2023 e un menor incremento en 2024 (segundo a OCDE crecerán unha décima menos que o ano anterior, segundo a Comisión Europea nove décimas menos).

○ Banco de España sinala un crecemento similar en 2023, 3,6%, pero para 2024 prevé unha taxa máis elevada, 4,3%.

○ panel de Funcas prevé un crecemento tamén do 3,6% en 2023 e un menor incremento en 2024, 3%.

No seguinte cadro preséntanse as proxeccións do Banco de España, por ser as máis recentes que dispoñen da desagregación dos compoñentes de demanda para o bienio 2023 - 2024.

Cadra IV. ESPAÑA. Previsións Banco de España. Compoñentes do PIB polo vía da demanda

	2023	2024
Gasto en consumo final nacional de fogares ⁽¹⁾	0,7	2,2
Gasto en consumo final nacional das AA.PP.	1,4	0,8
Formación bruta de capital fixo	3,1	3,4
Demanda nacional ⁽²⁾	1,2	2,1
Exportacións de bens e servizos	4,0	2,2
Importacións de bens e servizos	1,5	3,2
Produto interior bruto	2,3	1,8
Produto interior bruto nominal	7,6	5,1
Taxa de paro	12,0	11,5

(1) Inclúe ás ISFLSF

(2) Achega ao crecemento do PIB

Fonte: Banco de España

Para o ano 2023 as previsións apuntan a un crecemento do 2,3%, cunha ralentización da economía na segunda metade do ano que se trasladaría ao ano 2024, sobre todo na primeira metade e reduciría o incremento en 2024 ata o 1,8%.

○ gasto dos fogares vese lastrado polo incremento dos prezos e dos tipos de xuro, o que provoca un débil crecemento en 2023, 0,7%. Para o ano 2024 prevese unha recuperación do consumo favorecido por unha moderación na inflación.

A inversión verase favorecida polos fondos asociados ao programa Next Generation EU, aínda que a incerteza sobre a evolución económica mundial, o endurecemento das condicións financeiras e a subidas dos custos frearán o seu impulso. Para o ano 2023 as

previsións do Banco de España apuntan a un incremento do 3,1%; para 2024, o aumento sería do 3,4%.

A situación económica mundial, en particular, a dos principais socios comerciais de España, determinará a evolución do comercio exterior. A debilidade das economías do noso entorno resta vigor ao comercio exterior no ano 2023; na medida que se recuperen os mercados exteriores verase favorecida actividade económica. O gasto dos non residentes está a ter unha contribución positiva ao crecemento do PIB, cun incremento das pernoitas e do gasto dos turistas grazas a recuperación dos movementos turísticos tras a pandemia mais non se prevé un maior impulso nos próximos trimestres.

O mercado laboral mantén un elevado dinamismo no que vai de ano. As afiliacións á Seguridade Social medraron nos nove primeiros meses do ano un 2,7%, mais obsérvase unha desaceleración no ritmo de crecemento. A taxa de paro situouse no 11,6% no segundo trimestre de 2023, a taxa máis baixa desde 2008. A previsión para o 2023, segundo o Banco de España, é dunha taxa do 12,0%, nove décimas inferior á do ano precedente, e para o ano 2024 reduciríase ata o 11,5%.

II.3. ECONOMÍA GALEGA

A economía galega mostra signos de ralentización no segundo trimestre de 2023, o mesmo que España. O PIB galego medrou un 3,0% no primeiro trimestre e un 1,5% no segundo trimestre tal como indican as estimacións das contas económicas trimestrais do IGE.

*Cadro V. GALICIA. Componentes do PIB polo vía da demanda. Índices de volume
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual*

	2021	2022	2022				2023	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	3,8	-0,1	2,2	0,2	-1,9	-0,8	-0,7	0,5
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	4,2	1,3	4,2	2,6	-0,4	-1,0	-1,0	-0,5
-Gasto en consumo final das AAPP	2,6	-3,6	-2,8	-5,7	-5,8	-0,2	0,3	3,4
Formación bruta de capital	1,0	1,4	-1,5	1,8	3,5	1,9	3,3	2,4
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	3,3	0,1	1,5	0,4	-1,0	-0,3	-0,1	0,8
Exportacións de bens e servizos	10,8	5,0	4,3	9,9	7,1	-0,8	5,8	0,4
Importacións de bens e servizos	7,5	-1,4	-2,1	1,5	0,7	-5,4	0,9	-0,7
Demanda externa (en termos nacionais) ⁽¹⁾	1,9	3,7	3,7	4,9	3,7	2,5	3,1	0,7
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	5,2	3,8	5,3	5,3	2,7	2,2	3,0	1,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB

Desde a óptica da demanda, no ano 2022 a achega da demanda interna en termos nacionais foi de 0,1 puntos porcentuais. O sector exterior achegou 3,7 puntos ao crecemento do PIB.

O consumo privado medrou un 1,3% no ano 2022. A suba dos prezos da enerxía, que afecta máis a Galicia que ao conxunto de España, xunto coa estrutura poboacional galega, máis envellecida, provoca un menor incremento do consumo en Galicia.

O investimento crece lentamente, o avance na recepción dos fondos condiciona as iniciativas empresariais en Galicia. No conxunto do ano 2022 medrou un 1,4%.

Pola súa banda, o sector exterior achegou, no ano 2022, 3,7 puntos porcentuais ao crecemento do PIB, cun incremento das exportacións (5,0%) e unha caída das importacións (-1,4%).

Os datos do primeiro semestre de 2023 mostran a debilidade da demanda interna, cunha redución do consumo privado.

Respecto aos principais indicadores conxunturais de consumo, nos oito primeiros meses do ano o índice de comercio polo miúdo indica que as vendas están a crecer un 3,7% en Galicia. A matriculación de turismos aumenta un 4,4%.

En relación co comercio exterior, as exportacións galegas fora de España creceron nos sete primeiros meses do ano en termos nominais un 2,5% mentres que diminuíron as importacións un 21,2%. O sector do automóbil determina o comportamento do comercio fora de España.

Cadro VI. GALICIA. Componentes do PIB polo vía da oferta. Índices de volume
Datos corrigidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual

	2021	2022	2022				2023	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	0,7	0,6	2,2	0,6	-0,6	0,1	0,1	-0,4
Industria	3,9	-2,0	-7,6	1,3	-2,0	0,5	8,9	1,8
- Industria manufacturera	6,3	-0,5	0,0	3,9	-1,1	-4,4	2,3	1,6
Construción	-1,6	0,7	-1,3	1,2	1,1	1,9	3,8	3,6
Servizos	6,5	5,8	9,1	7,1	4,5	2,9	2,2	1,4
- Comercio, transporte e hostalería	14,8	17,4	27,5	21,5	13,0	9,7	6,7	3,1
- Información e comunicacións	1,2	12,6	17,1	18,6	11,3	4,7	-3,6	-0,8
- Actividades financeiras e de seguros	0,3	-8,6	-6,7	-10,0	-8,4	-9,4	-9,5	-8,6
- Actividades inmobiliarias	0,3	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	1,0	1,4
- Actividades profesionais	6,6	2,5	3,9	4,6	1,0	0,8	0,8	1,6
- Administración pública, sanidade e educación	3,5	0,1	1,0	-0,5	-0,9	0,6	0,2	1,3
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	9,9	0,1	1,8	-1,9	3,8	-3,2	5,8	4,4
Impostos netos sobre os produtos	4,8	2,9	6,2	4,8	1,0	-0,2	0,0	-0,1
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	5,2	3,8	5,3	5,3	2,7	2,2	3,0	1,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

Dende a perspectiva da oferta, o comercio, transporte e hostalería é o sector que máis contribúe ao crecemento do PIB durante o ano 2022, cun crecemento interanual do 17,4%.

En senso contrario, a industria e as actividades financeiras reduciron a súa actividade en 2022, -2,0% e -8,6% respectivamente.

A caída da industria ven motivada principalmente polo sector enerxético. Un ano moi seco provocou unha caída da produción de enerxía hidráulica do 46,2%. Ademais, os problemas nas cadeas de subministración ou o encarecemento da electricidade e gas afectaron intensamente á industria galega polo peso na economía de sectores como a fabricación de automóviles ou a metalurxia.

O principal indicador conxuntural, o Índice de produción industrial (IPI), reflicte unha caída da actividade no ano 2022, -1,4%. As actividades que máis repercuten nesta caída son a produción de enerxía eléctrica e a metalurxia, afectada polo encarecemento da electricidade.

Nos dous primeiros trimestres de 2023 o VEB da industria rexistrou taxas positivas, cun mellor comportamento no primeiro trimestre (8,9%), motivado polo sector enerxético. No segundo trimestre o crecemento foi máis moderado (1,8%). A industria manufacturera sobe tamén nos dous trimestres.

O IPI sinala que a produción industrial está a medrar un 2,5% nos oito primeiros meses do ano. A fabricación de automóviles e a produción de enerxía eléctrica son as ramas

que máis inflúen neste crecemento. En senso contrario, a metalurxia encadea vinte meses consecutivos con taxas negativas.

○ sector servizos rexistrou crecementos positivos nos dous trimestres do ano. O comercio, transporte e hostalería segue a ser o sector que máis contribúe ao crecemento económico.

○ principal indicador conxuntural, o indicador de actividade do sector servizos (IASS) rexistra (nos sete primeiros meses do ano) un incremento do 6,8% en Galicia. O comercio por xunto é o sector que máis repercute neste crecemento.

○ dinamismo da actividade tamén se reflicte no emprego. Nos nove primeiros meses do ano as afiliacións crecen un 1,6%, rexistrando nos dous últimos meses taxas do 2,1%.

Segundo a EPA, no segundo trimestre a ocupación creceu un 2,3% e a taxa de paro situouse por debaixo do 10%, o que non sucedía desde 2008.

II.4. ESCENARIO MACROECONÓMICO

○ escenario macroeconómico que se presenta conta co aval da Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF), en cumprimento do artigo 14 da Ley Orgánica 6/2013, de 14 de novembro, de creación da AIReF.

○ escenario macroeconómico para Galicia elabórase cun modelo de estimación dos agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo (ver Anexo). Parte dunhas hipóteses básicas para as que se tivo en conta o escenario comentado anteriormente para España no apartado de economía española, as previsións de crecemento das principais economías mundiais expostas no apartado de economía internacional e hipóteses externas sobre o tipo de cambio e os prezos do petróleo. Na seguinte táboa móstranse os devanditos supostos.

*Cadro VII. Hipóteses básicas do escenario
Taxas de variación interanual en % salvo indicación en contrario*

	2023	2024	Fonte
Poboación en idade de traballar	0,3	0,3	Elaboracion propia
Gasto en consumo final das AAPP	2,1	1,5	Elaboracion propia
Demanda interna España	1,1	2,2	Elaboracion propia
Demanda interna Francia	0,3	0,8	Elaboracion propia
Demanda interna Alemaña	-0,4	1,4	Elaboracion propia
Demanda interna Italia	1,6	0,6	Elaboracion propia
Demanda interna Portugal	1,9	2,3	Elaboracion propia
Demanda interna Bélxica	2,2	1,6	Elaboracion propia
Demanda interna Países Baixos	1,7	1,3	Elaboracion propia
Demanda interna Reino Unido	-0,1	0,5	Elaboracion propia
Demanda interna Estados Unidos	0,7	0,8	Elaboracion propia
IPC xeral sen produtos enerxéticos España	6,8	3,4	Elaboracion propia
Tipo de cambio dólar/euro	1,08	1,08	Banco de España (setembro 2023)
Prezo petróleo "Brent" (nivel)	83,8	83,5	Banco de España (setembro 2023)

O escenario macroeconómico que acompaña aos Orzamentos de 2024 prevé un crecemento moderado e sostido da economía galega nos anos 2023 e 2024, con taxas de crecemento do PIB do 1,8% en 2023 e do 1,9% en 2024.

Este escenario, como ven ocorrendo nos últimos anos, está suxeito a incerteza ante a evolución da actividade global, a lenta diminución da inflación xunto cos elevados tipos de xuro, que limitan a actividade económica. Inclúe por primeira vez unha previsión de crecemento da poboación ocupada en termos de contabilidade nacional, seguindo a recomendación formulada pola AIReF no seu Informe sobre las previsiones macroeconómicas del presupuesto 2023 de la Comunidad Autónoma de Galicia (Informe 48/22).

Para o ano 2023 prevese un crecemento equilibrado, cunha achega da demanda interna de 0,8 puntos porcentuais e da demanda externa de 1,0 puntos porcentuais. Para o ano 2024 a previsión sinala un maior impulso da demanda interna, que contribuirá con 1,6 puntos porcentuais.

O consumo privado incrementouse un 1,3% no ano 2022, baseado no crecemento no primeiro semestre do ano unha vez recuperada a normalidade tras a pandemia, pois o segundo trimestre observouse unha contracción do consumo como consecuencia da subida dos prezos. Os fogares tiveron que modificar os seus hábitos de consumo ante o encarecemento dos principais bens. Ademais a subida dos salarios foi inferior á dos prezos coa consecuente perda de poder adquisitivo. A suba dos tipos de xuro incrementou o gasto dos fogares destinado a pagar os seus préstamos, reducindo a capacidade de gasto.

No ano 2023 estase a moderar a suba dos prezos, principalmente da enerxía polo efecto base; non obstante os tipos de xuro están a elevar o gasto dos fogares xa que o euríbor, o índice co que se actualizan a maioría das hipotecas, sitúase desde o mes de xuño por riba do 4%.

Para o ano 2024 prevese unha recuperación do consumo unha vez se estabilicen os prezos.

Prevese un aumento do gasto público en termos reais no ano 2023 do 2,1% e un incremento do 1,5% en 2024.

A formación bruta de capital veuse moi afectada pola crises económica e sanitaria e a recuperación está a ser máis difícil do previsto ante a lenta execución dos fondos Next Generation EU, na maior parte destinados a investimento, o que non axuda ás decisións de investimento das empresas. No que vai de ano a evolución é máis favorable e prevese que se manteña este dinamismo na segunda metade do ano e no ano próximo, axudado por unha maior axilidade na execución dos fondos europeos.

A escasa información sobre o importe que recibirá Galicia destes fondos así como a súa distribución temporal dificulta medir o impacto na economía galega. Sen ter en conta os efectos desbordamento, e supoñendo que Galicia recibe o 5% do total dos fondos asignados a España, e que se destinan principalmente a investimento, o impacto sería de 0,9 puntos porcentuais en los años 2023-2024.

A achega da demanda externa será positiva en 2023, cun incremento das exportacións (2,9%) e das importacións (1,0%). Para o ano 2024 prevese unha menor achega do sector exterior, cun aumento das exportacións (4,8%) e das importacións (4,7%). A evolución da demanda interna dos nosos socios comercias determinará o comportamentos do comercio de Galicia. As previsións para principais economías do noso entorno son dun débil crecemento no ano 2023 e unha recuperación no ano 2024 na medida na que se estabilicen os prezos. As exportacións ao resto de España estarán condicionadas pola evolución da economía española. En relación ao gasto dos non residentes, a afluencia de viaxeiros a Galicia está crecendo nos últimos dous anos, e aínda ten marxe para crecer máis principalmente de turismo estranxeiro.

En relación ao emprego, prevese un incremento do emprego nos dous anos, máis intenso no ano 2023.

A taxa de paro situouse en Galicia en 2022 no 11,0%. A previsión é que se reduza ata o 9,4% en 2024.

Cadro VIII. GALICIA. Escenario macroeconómico
Variación anual en %

Cadro macroeconómico Galicia. Variación anual en %

	2022	2023	2024
Gasto en consumo final	-0,1	0,3	1,3
- Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	1,3	-0,4	1,3
- Gasto en consumo final das AAPP	-3,6	2,1	1,5
Formación bruta de capital	1,4	3,7	3,8
Demanda interna¹	0,1	0,8	1,6
Exportación de bens e servizos	5,0	2,9	4,8
Importación de bens e servizos	-1,4	1,4	4,7
Saldo exterior¹	3,7	1,0	0,3
Produto interior bruto (PIB)	3,8	1,8	1,9
Produto interior bruto nominal	8,8	6,5	5,5
Deflactor do PIB	4,8	4,6	3,5
CT². PTETC	2,2	1,7	0,6
CT. Persoas	2,9	1,4	0,8
Taxa de paro³	11,0	9,8	9,4

¹ Achega ao crecemento do PIB en punt os porcentuais

² Contas económicas trimestrais

³ % de poboación activa

Fonte: IGE

Data peche previsións: 5 outubro 2023

Anexo metodolóxico sobre o escenario macroeconómico de Galicia

Neste anexo resúmese a metodoloxía empregada para a elaboración do escenario macroeconómico, seguindo o disposto na Directiva 2011/85/UE del Consejo, sobre requisitos aplicables aos marcos orzamentarios dos Estados membros.

O método utilizado para a elaboración do escenario macroeconómico é un modelo de estimación de agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo. É un modelo de periodicidade trimestral que pretende simular a evolución dos agregados macroeconómicos nun marco coherente cos escenarios propostos para as economías española e

internacional e integrado no sistema de contas económicas de Galicia elaborado polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O modelo proporciona estimacións de: gasto en consumo final dos fogares, demanda de capital (formación bruta de capital), demanda de traballo (ocupados), oferta de traballo (poboación activa) e taxa de paro; deflactor del PIB, custo laboral e índice de prezos de consumo; exportacións e importacións.

As exportacións trátanse de forma distinta que as importacións. Nas exportacións distínguese entre as exportacións ao resto de España e as exportacións ao resto do mundo, mentres que as importacións se consideran nunha única ecuación.

As previsións sobre as variables macroeconómicas do escenario realízanse mediante modelos de ecuacións a curto e longo prazo que incorporan relacións de cointegración en modelos de corrección do erro. O principio deste modelo é que existe unha relación de equilibrio a longo prazo entre as variables económicas e que no curto prazo pode haber desequilibrios, que son comixidos gradualmente a través de axustes parciais polo termo do erro.

Distínguense, polo tanto, dúas ecuacións de comportamento asociadas: unha ecuación a longo prazo, que explica a evolución tendencial da variable e unha ecuación a curto prazo, que explica a dinámica transitoria de tipo estacionario.

Cada ecuación estímase en dúas etapas. Primeiro estímase os parámetros da ecuación a longo prazo e unha vez obtida a especificación máis adecuada no longo prazo, defínese o mecanismo de corrección do erro como os residuos da ecuación. Na segunda etapa os residuos trátanse como unha variable explicativa mais e procédese á procura de especificación e estimación dos parámetros da ecuación a curto prazo.

A taxa de paro, as exportacións totais, o deflactor de exportacións totais, o stock de capital e o produto interior bruto (PIB) obtéñense como identidades.

A información de base obtense da Contabilidade anual e trimestral de Galicia, dos indicadores conxunturais dispoñibles para a economía galega obtidos a partir das operacións estatísticas elaboradas polo IGE ou das distintas operacións estatísticas nacionais que proporcionan a información para Galicia. Esta información é obxecto de diversas transformacións ata chegar aos datos empregados no modelo. Este tratamento inclúe operacións diversas, como deflactación, enlace de series con distintas bases, cálculo de indicadores compostos, desestacionalización, etc.

Realízanse supostos sobre a evolución das variables esóxenas ao modelo. Estes baséanse nas previsións que realizaron os organismos nacionais e internacionais na súas últimas previsións. Para as variables nas que Galicia presenta un comportamento propio,

distinto ao nacional, como a poboación de 16 anos e máis anos, elabóranse uns supostos específicos para Galicia.

Supostos básicos

Os principais supostos utilizados para a elaboración das previsións son:

Poboación de 16 e máis anos: Prevese unha traxectoria consistente coas proxeccións de poboación de Galicia.

Demanda interna de España: os supostos sobre a súa evolución elabóranse o IGE a partir das previsións realizadas para España polos organismos públicos nacionais e internacionais.

Demanda interna dos principais países do entorno de Galicia: as hipóteses sobre a evolución da demanda interna dos principais países elaboráronse a partir das previsións máis recentes publicadas por cada país.

Índice de prezos de consumo sen produtos enerxéticos de España: as hipóteses elabóranse o IGE en función da evolución do índice así como das previsións dos distintos organismos.

Tipo de cambio dólar/euro: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Prezo do petróleo Brent: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Ecuacións

A continuación descríbense brevemente as ecuacións empregadas. En todas elas a frecuencia de observación é trimestral e as series foron axustadas de estacionalidade e calendario.

Demanda de traballo

A demanda de traballo queda determinada a partir da función de produción e das condicións de primeira orde de maximización dos beneficios da empresa representativa.

Demanda de capital

Ao igual que coa demanda de traballo, na teoría a demanda de capital a longo prazo dérívase da función de produción e da condición de primeira orde de maximización de beneficios. Na ecuación do modelo depende do produto interior bruto e do tipo de interese nominal das sociedades non financeiras.

Oferta de traballo

A ecuación da oferta de traballo (poboación activa) indica que depende da poboación en idade de traballar e da taxa de paro.

Consumo privado

Na ecuación do consumo final dos fogares a única variable explicativa como tal é o PIB, que actúa como aproximación á renda dos fogares.

Exportacións ao resto de España

As exportacións galegas ao resto de España dependen da demanda interna española e dun índice de competitividade, medido a través dos prezos de exportación dos países competidores no mercado do resto de España.

Exportacións ao resto do mundo

As exportacións ao resto do mundo dependen principalmente dun indicador de demanda mundial.

Importacións

As importacións dependen da demanda interna.

Deflactor do PIB

A ecuación que describe o deflactor do PIB considera que a súa evolución depende do custo laboral, do índice xeral de prezos de exportación dos países competidores, da inversa da relación capital – produto e da produtividade total dos factores.

Deflactor de exportacións ao resto de España

O deflactor de exportacións ao resto de España depende dos prezos internos, aproximados polo deflactor do PIB, e dos prezos de exportación dos competidores do resto de España.

Deflactor de exportacións ao resto do mundo

O deflactor de exportacións ao resto do mundo depende do prezo de exportación dos países competidores do resto do mundo.

Deflactor de importacións

O deflactor de importacións depende dos prezos internos e dos prezos externos dos provedores.

Custo laboral

A ecuación de custo laboral mostra que a súa evolución depende da produtividade marginal do traballo a prezos correntes.

